

Sygn. akt I Ns 486/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 stycznia 2018r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Grażyna Poręba

Protokolant: prot. sąd. Paulina Polecka

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2017r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z wniosku M. J.

przy uczestnictwie D. J. (1), I. J., D. J. (2), S. J.

o podział majątku wspólnego

postanawia

I. ustalić, że przedmiotem podziału majątku wspólnego M. J. i K. J. jest wkład mieszkaniowy związany z lokatorskim spółdzielczym prawem do lokalu mieszkalnego nr (...) w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N., położnego przy ul. (...) w N. o wartości 83.900 zł (osiemdziesiąt trzy tysiące dziewięćset),

II. w wyniku podziału majątku wspólnego opisany w pkt. I postanowienia wkład mieszkaniowy w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. przyznać na wyłączną własność M. J.,

III. tytułem dokonanego podziału majątku wspólnego zasądzić od M. J. na rzecz S. J., I. J., D. J. (1), D. J. (2) kwoty po 10.487,50 zł (dziesięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt siedem 50/100) płatne w terminie do osiemnastu miesięcy od daty prawomocności postanowienia z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie,

IV. wartość przedmiotu postępowania ustalić na kwotę 83.900 zł (osiemdziesiąt trzy tysiące dziewięćset),

V. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie,

VI. nakazać ściągnąć od wnioskodawcy M. J. i uczestników D. J. (1), I. J., D. J. (2), S. J. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Nowym Sączu kwoty po 270,91 zł (dwieście siedemdziesiąt 91/100) tytułem wydatków wyłożonych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Z:/

I. (...)

II. kal. 21 dni,

III. (...)

- (...)

IV. (...)

V. (...)

Dnia 3 stycznia 2018r. Sędzia:

Sygn. akt I Ns 486/16

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 3 stycznia 2018 roku

Wnioskodawca M. J. domagał się podziału majątku wspólnego powstałego w trakcie małżeństwa wnioskodawcy oraz nieżyjącej K. J..

Wskazał, że w skład majątku wspólnego wchodzi wyłącznie wkład lokatorski w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. z tytułu lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ulicy (...) w N..

Uczestnicy, którymi są spadkobiercy po K. J., dzieci jej i wnioskodawcy: D. J. (1), I. J., S. J., D. J. (2) nie stawiali się na rozprawach, nie zajęli stanowiska w sprawie, jedynie I. J. w piśmie - k. 64, oświadczył, iż nie zrzeka się spadku po matce K. J..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. J. i K. J. zawarli związek małżeński w dniu 29 października 1977r., ich rozwód został orzeczony wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 14 grudnia 2000r. sygn. akt I C 119/00.

K. J. zmarła w dniu 22 grudnia 2014r. a spadek po niej na podstawie postanowienia tut. sądu z dnia 30 marca 2016r. sygn. akt I Ns 70/16 nabyły dzieci spadkodawczyni D. J. (1), I. J., S. J., D. J. (2) po 1/4 części każde z nich.

W trakcie małżeństwa wnioskodawca i K. J. otrzymali przydział lokalu mieszkalnego nr (...) przy ulicy (...) o pow. użytkowej 59,67 m². Na dzień uzyskania tego prawa wkład lokatorski wynosił 10 % wartości mieszkania i na jego pokrycie została zlikwidowana ksiąteczka mieszkaniowa na nazwisko K. J..

Po rozwodzie byli małżonkowie nie zawarli umowy określającej komu ma przyspaść lokatorskie spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, nie dokonali też podziału majątku wspólnego.

Pismem z 16 lutego 2016r. (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w N. wezwwała wnioskodawcę do uregulowania prawa do lokalu mieszkalnego po śmierci członka spółdzielni oraz po rozwodzie.

Lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) składa się z trzech pokoi, kuchni, łazienki, wc, nadal przysługuje do niego lokatorskie spółdzielcze prawo należące do wnioskodawcy i K. J.. W lokalu mieszka obecnie wnioskodawca M. J., on je utrzymuje i ponosi opłaty. K. J. opuściła mieszkanie jeszcze przed orzeczeniem rozwodu, córka S. wyjechała na stałe za granicę 13-14 lat wstecz, podobnie syn I., syn D. wyjechał około 9 lat temu, z domu wyprowadził się także syn D..

Wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego określona w sposób pośredni wynosi 167.800 zł. Aktualna wysokość wkładu mieszkaniowego to 50 % wartości mieszkania czyli 83.900 zł.

M. J. utrzymuje kontakt jedynie z synem I. J., oprócz dzieci z małżeństwa z K. J. ma jeszcze jedno dziecko obecnie 9 letnie. Wnioskodawca nie pracuje na stałe, podejmuje prace dorywcze, opiekuje się 83-letnią matką i z tego tytułu

otrzymuje świadczenie rodzinne w kwocie 353 zł., korzysta z pomocy MOPS, dostaje pomoc na obiady i na życie. Miesięcznie ma dochód 1.050 zł. z czego płaci alimenty w kwocie 500 zł., nie ma majątku, oszczędności, długów.

/ **dowód:** wyrok k. 72-73, przydział k. 74, postanowienie w aktach I Ns 70/16, zaświadczenia spółdzielni k. 38, 39, 55, 75, zaświadczenia k. 8-10, 19-23, zeznania wnioskodawcy k. 224, opinia k. 179-203 /

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie dokumentów przedłożonych do akt sprawy oraz w oparciu o przeprowadzone dowody osobowe i opinię biegłego.

Oczywiście brak podstaw do kwestionowania prawdziwości dokumentów, które stanowiły podstawę ustalenia stanu faktycznego w szczególności dotyczy to zaświadczeń spółdzielni i innych instytucji oraz orzeczeń sądu. Nie była kwestionowana opinia biegłego rzeczoznawcy a w ocenie sądu jest ona fachowa i nie budzi zastrzeżeń. Sąd za wiarygodne uznał zeznania wnioskodawcy.

Sąd zważył, co następuje:

W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami Sąd w pierwszej kolejności ustala skład tego majątku.

Stosownie do ustaleń sądu jedynym składnikiem majątku wspólnego wnioskodawcy i jego nieżyjącej, byłej żony jest wkład mieszkaniowy z tytułu lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego.

W myśl art. 9 ust. 3 i 5 spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego jest niezbywalne, nie przechodzi na spadkobierców i nie podlega egzekucji, może należeć do jednej osoby lub do małżonków.

W przedmiotowej sprawie bezspornie, co wynika z przydziału lokalu, prawo do niego przysługiwało obojgu małżonkom.

Stosownie do treści art. 13 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, po ustaniu małżeństwa wskutek rozvodu lub po unieważnieniu małżeństwa małżonkowie zawiadamiają spółdzielnię, któremu z nich przypadło spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego.

W obowiązującym w dacie ustania małżeństwa wnioskodawcy brzmieniu art. 13 ustawy z 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych, obowiązek poinformowania spółdzielni komu przypadło prawo do lokalu było obostrzone rocznym terminem, chyba, iż w tym terminie małżonkowie wszczęli postępowania o podział majątku wspólnego. Jeżeli małżonkowie nie dokonali tych czynności spółdzielnia powinna wyznaczyć im w tym celu dodatkowy termin 6 miesięcy, uprzedzając o skutkach jakie może spowodować jego niezachowanie a po tym terminie spółdzielnia mogła podjąć uchwałę o wygaśnięciu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego prawa po potrąceniu ciężących na tym lokalu zobowiązań spółdzielni związanych z budową oraz inne określone w art. 11 ust 2² ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Zatem w typowych sprawach o podział majątku wspólnego, w ramach których dochodzi do ustalenia, że małżonkom przysługuje lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, sądy określały wartość tego prawa zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, regulującymi kwestie wygaśnięcia prawa. W takiej sytuacji skoro spółdzielnia jest zobowiązana wypłacić uprawnionemu wartość rynkową lokalu taka też winna być wartość majątku wspólnego małżonków obejmującego lokatorskie spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego.

W przedmiotowym postępowaniu mamy jednak do czynienia z nieco inną sytuacją a mianowicie po pierwsze jeden z małżonków, któremu przysługiwało prawo zmarła a po drugie do chwili obecnej nie została podjęta żadna uchwała o wygaśnięciu prawa ani też poza pismem z 16.02.2016r., spółdzielnia nie wyznaczała uprawnionym termin do wskazania komu przysługuje prawo do lokalu po rozwodzie.

W tej sytuacji należy sięgnąć do kolejnych przepisów ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych a mianowicie do art. 14, który stanowi, że z chwilą śmierci jednego z małżonków spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, które przysługiwało obojgu małżonkom, przypada drugiemu małżonkowi.

Powołać w tym miejscu należy wyrok Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2000r. sygn. akt I CKN 752/98 wskazujący, iż z dniem wejścia w życie (14 grudnia 1999r.) ustawy z 1999r. o zmianie ustawy prawo spółdzielcze zlikwidowany został automatyzm co do wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w razie niezłożenia przez małżonka deklaracji członkowskiej. Prawo to jest zachowane do czasu podjęcia stosownej uchwały spółdzielni.

Dopóki nie została pomiędzy małżonkami zawarta umowa w przedmiocie rozwiązania komu przypadnie spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, w kwestii tej nie zapadło orzeczenie sądu albo właściwe organy spółdzielni nie podjęły uchwały o wygaśnięciu prawa, dopóty spółdzielcze lokatorskie prawo przysługuje nadal obydwójmu małżonkom. Zgodnie z cytowanym wyżej przepisem art. 14 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, w razie śmierci jednego z małżonków lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przysługuje drugiemu z nich i przepis ten znajduje odpowiednie zastosowanie, gdy po rozwodzie dojdzie do śmierci jednego z byłych małżonków (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 28 maja 2013r. sygn. akt I A Ca 78/13).

W związku z powyższymi rozważaniami, skoro w niniejszej sprawie nie doszło nigdy wcześniej do podziału prawa do lokalu, ani jego wygaśnięcia a jeden z małżonków zmarł po rozwodzie to automatycznie lokatorskie spółdzielcze prawo do lokalu należeć będzie do drugiego z nich czyli do wnioskodawcy. Okoliczność ta co trzeba podkreślić nie uchybia prawom spadkobierców po zmarłym małżonku do wkładu mieszkaniowego.

Zatem przedmiotem podziału majątku wspólnego nie może być opisane prawo do lokalu tylko i wyłącznie wkład mieszkaniowy, stanowiący współwłasność wnioskodawcy oraz spadkobierców po drugim małżonku – K. J. zmarłej 22 grudnia 2014r.

Z zaświadczenia (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. wynika, że wysokość tego wkładu to 50 % wartości rynkowej prawa do lokalu mieszkalnego jest to więc kwota 83.900 zł.

Oczywistym rozwiązaniem jest przyznanie wnioskodawcy na wyłączną własność prawa do wkładu mieszkaniowego z obowiązkiem jednakże spłaty na rzecz spadkobierców po K. J. połowy wartości wkładu czyli kwoty 41.950 zł. Wobec faktu, iż sąd nie dokonywał wraz z podziałem majątku wspólnego, działu spadku po K. J. powyższa kwota została zasądzona na rzecz uczestników w takim rozmiarze w jakim nabyli oni spadek po K. J. czyli po 1/4 części, stąd orzeczenie o spłatach w kwotach po 10.487,50 zł.

Zwrócić uwagę w tym miejscu trzeba, że roszczenie spadkobierców zmarłego małżonka o zapłatę określonej sumy tytułem spłaty za wkład mieszkaniowy przysługuje wyłącznie względem drugiego małżonka, któremu przysługuje spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego a nie wobec spółdzielni mieszkaniowej.

Mając na względzie brak oszczędności wnioskodawcy i skromne możliwości bieżącego finansowania spłat, sąd odroczył termin spłaty na okres 18 miesięcy od daty prawomocności postanowienia.

Mając powyższe na uwadze sąd orzekł jak w sentencji na podstawie przepisów cytowanych w uzasadnieniu.

Odnosnie kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc , koszty wydatków związanych z drugą opinią biegłego w zakresie ustalenia wartości lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego rozdzielił sąd między uczestników w częściach równych.

Sędzia

ZARZĄDZENIE

1/ (...)

2/ (...)

3/ kal. 14 dni.

N. dnia 22 stycznia 2018r.

Sędzia.